

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicani peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe besedi 75 p. Popusti le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej. Vprašanjem glede nseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova ulica št. 8, priliko. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 8, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le poštano in zaščiteno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadna dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadna dni 1 D, nedelje 1.25 D
Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan D 120—
polletno 60—
3 mesečno 30—
1 10—
V inozemstvu: celoletno D 216—
polletno 108—
3 mesečno 54—
1 18—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Pismo iz Austrije.

Pretekli tork je bil za republiko Avstrijo kritičen dan prvega reda. Življenske prilike so bile za širše sloje prebivalstva, ki ni deležno vojne in povišne konjunktura. Že tri tedne naravnost neznozne. Oficialna paritetična komisija je dne 14. junija ugotovila, da se je življenje na Dunaju od srede maja do srede junija t. l. podražilo za 71 odstotkov. Avstrijska republika je v stalni zadregi za denarna sredstva celo leto redno in izdatno natiskovala nove bankovce, koji so dosegli vrhovno svoto preko 400 milijard. Avstrijska krona je prišla tekom leta 1922. na obupno nizino. Zadnji teden pa je naenkrat pričelo padanje denarne vrednosti s tako ljuto naglico, da je kazalo kakor da je bankrot tudi formalno neizbežen. Pretekli tork je bilo dobiti v Zürichu za 100 avstrijskih kron le še 2¹/₂ švic. vinarja. Za en dinar so plačali 300 kron na Dunaju, za angleški funt (okoli 25 predvojnih kron) 94.000 kron.

To je bil črni dan v vsej strahoti. Trgovci, industrialci so bili v strašnem položaju zaradi skrbi, kako da zadostijo svojim dolgovom v tujem novcu. Začeli so hoditi na dan ceniki blaga v tuji valuti. Tako so sladkor nekateri trgovci začeli prodajati v čeških kronah (8¹/₂ čeških kron za kg). Zgodilo se je to v predmestjih, kjer stanuje delavstvo. Razburjeni narod je začel obupavati. Nevarni pojavi so se pričeli. Voditelji so s težavo preprečili izbruh velikih demonstracij, katere bi bile mogle zavzeti nedogledni obseg ter narediti nepopravljivo škodo. Položaj je bil silno napet. Treba je bilo odločno in hitro ravnati. Krožile so tartarske vesti. Vlada je pozvala zastopnike organiziranega denarnišтва na sejo. Dne 14. junija se je v tej konferenci sklenilo začeti odločno akcijo proti pretečemu polomu. Sklenili so osnovati novo emisijsko banko na Dunaju. Potrebna sredstva bodo dale velike banke, dalje se udeležila vlada s kapitalom tako, da bo

dal na razpolago na Avstrijo odpdadoči del zlata avstro - ogrske banke ter 53 milijonov frankov iz francoskega kredita. Kapital nove notne banke bo znašal 200 milijonov švicarskih frankov. Avstro-ogrsko banka je imela svojčas 210 milijonov kron. Ta odločna akcija je imela kolosalen učinek. Tuje valute so naenkrat silno padle, vrednostni napirili istotako. Na narod je sklep vplival pomirliivo, tule borze so takoj višje ocenile vrednost avstrijske krona. V Švici se je vrednost drugi dan že dvignila od 002¹/₂ na 0.03¹/₂. Ta mali drobci ima v praksi silno velik pomen. Angleški funt se je plačal po 84.000, prej 94.000. V praksi se je v sredo malo pretiravalo. Vsled praznika v četrtek so menjalnice nerade menjale in dalele daleč pod dnevno pariteto. Za dinar so dajali po 225 kron, dasi je bila devizna centrala notirala 258 jk. Ljudje, ki so bili iz inozemstva kritične dni na Dunaju, so ugodno kupovali. Reči pa se mora, da je tudi na Dunaju navzlic precej strogi kontroli »Wucheramta« kupčiska morala zelo zrahljana. Če spoznajo inozemca, računalo blago precej svojevoljno. Pri cenah zelo odloča moda. Trgovci, ki so prodajali v tork v tuji valuti, bodo strogo kaznovali. Pričakovati je ostrih odredb proti malim bankam in menjalcem, ki so žive zajedalke na gospodarskem telesu. Sama nova banka ne bo pomagala. Treba bo zavzeti naraščajoči državni deficit in zredčiti število uradnikov. Državna podjetja bo treba odpraviti. Deloljubnost bo treba dvigniti. Sedaj živi silno število oreh od efektivnega in borznega verženja. Ljudska krilatica pravi, da sta na Dunaju le dve instanci: deželno kot kazensko sodišče in na bančni ravnatelj.

Avstrijska industrija, ki nabavila v inozemstvu surovine, je vsled dvigovanja tujih valut v strašnih stiskah. V listu »Börse«, ki je včeraj izšel, se pledira za izdajo moratorija

za plačila v inozemstvu. Vlada dunajska je že svojčas o tem resno razmišljala, pa je tak ukrep opustila, ker se s takim zakonom ogroža kredit. Značilno je, da se sedaj zopet oglašajo tak predlog, ki meri na to, da se trgovcem in industrialcem dovolijo moratoriji za plačila, ki so potrebna za blago, importirano iz inozemstva do 1. junija 1922. Sedaj je nastala nova situacija. Preteči po-

lom je zaprečen za enkrat, čudežev na ni pričakovati za krono, previdnost je potrebna. Mi, ki mnogo tržimo z Avstrijo, imamo interes na tem, da se stabilizira njen denar. Naša industrija ima res interes na tem, da se avstrijska krona dvigne v vrednosti ker se je sicer konkurenca neznozna. Dumping iz slabe valute je katastrofalen za naše producente.

Apel na železniškega ministra.

Pri nas prihaja malokakšen vlak iz Osijeka do Kapele ali iz Osijeka do Slatine, ne da bi se mu pokvaril stroj. Vlak s pokvarjenim strojem seveda ne more dalje, zato zastane redno 30—40 vagonov, naloženih z blagom, na postaji, stroj pa se vrne z vsem personalom prazen nazaj v Osijek. Samo ob sebi je umljivo, da je na tej postaji nemogoče vsako križanje vlakov, ker so razen enega zabasani vsi tiri. Ker se isto dogaja tudi na drugih postajah, so večinoma vse postaje vedno napolnjene z vagoni. Včasih je stroj tako pokvarjen, da niti sam ne more dalje, mora čakati mrzel, da pride iz Osijeka drugi stroj, da ga odpelje. Posledica tega je, da je v malokateri postaji mogoče križanje in morajo vlaki čakati po več ur na postajah, kjer je križanje slučajno mogoče. Zbog tega je osobije po 12 do 20 ur dlje v službi, kakor bi bilo to potrebno v urejenih razmerah, pravtako pa osobije tudi ne more tako hitro prevzemati vlakov. Stroji so domicilirani v Osijeku, kjer imajo kakih 30 lokomotiv. Če na je od teh 20 defektnih in samo 10 vporabnih, ki so vse v službi ni mogoče od tam poslati nobene lokomotive za izpraznitve postaj. Postaje ostanejo na ta način po 14 in več dni polne natoženih vagonov, katerih število se neprestano množi, ker naklada vsaka postaja dnevno še 5 do 30 vagonov. Včasih se pripeti, da vzame kaka lokomotiva nekaj vagonov seboj jih neli eno ali dve postaji na-

prej, potem se stroj spet pokvari in mora ostati tam tudi ves vlak.

Vozni red le sploh na teh progah neznana uređitev. Vlaki, ki imajo izhodišče v Osijeku, morajo že tam čakati do 12 in več ur na lokomotive, tako da le osebe že pri tem čakanju toliko časa v službi, da ne more več voziti vlak ker drugega osobja ni, stoji vse. Postaje se vedno bolj polnijo z vagoni, mesto da bi se praznile. Ker dobivamo vedno nove vagona iz Nemčije, imajo stranke še več prilike, da nalagajo vagona z blagom. In posledica? Postaje se še bolj polnijo in ne bo dolgo, ko zastane ves promet.

Sedaj rabi vagon od nakladanja do razkladanja v namembni postaji povprečno en mesec mesto v normalnem prometu pet dni. Vagon je torej na mesec mesto šestkrat, samo enkrat v uporabi. Zato je danes na naših železnicah le navidezno pomankanje vagonov.

Pri pokvarjenih strojih pa je stvar zelo sumljiva. Čudno je namreč, da se pokvari največ strojev ob nedeljah in praznikih. Ti stroji se vrnejo seveda vsi v Osijek, kjer osobije potem lahko v brezdelju počiva, čisto pa tudi popiva cele noči. O kontroli sploh ne more biti govora, ker ima zagrebško ravnanstvo državnih železnic v celem na razpolago le dva strojna inženirja za ca. 2300 km dolgo progo. V Osijeku je razen dveh Slovencev ves strojni personal še danes madžarski. Subotica potrebuje mnogo drv

za kurjavo, v to svrhu pošilja subotičko ravnanstvo državne železnice cele vlake s strojem in osobijem v Slovenijo, kjer nalagajo drva in jih vozijo z lastnim osobijem nazaj v Subotico. Zagrebško ravnanstvo kaj takega ne zmore.

Take razmere niso vladale v Sloveniji niti ob prevratu, kamoli kasneje. In inozemstvu so seveda te razmere v našem železniškem prometu znane, ali se je potem čuditi, ako nima zaupanja do našega kupnega sredstva, do našega dinarja? Tu ni druge pomoči, kakor da to-le rak - rano operiramo. Naj boli, pa bomo potem zdravi. Zato pravimo: Vse te proke v Radičevi republiki je treba militarizirati toliko časa, dokler nimamo sami dovolj zanesljivih, sposobnih ljudi. Pred vsem pa: proč z madžarsko sabotažo!

ZAKLJUČEK POLITIČNE DEBATE V DEMOKRATSKEM KLUBU.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Demokratski klub je včeraj zaključil več dni trajajočo, mestoma zelo živahno in izčrpano debato o notranji politiki vlade, o strankinih situaciji in o nadaljnjem delovnem programu. Demokratski klub je včeraj ob zaključku debate izdal kratak komunikat, ki veli:

»Klub narodnih poslancev demokratske stranke je te dni razpravljao o splošni politični situaciji, ocenjujoč vse prilike in odnose, ki so vodili politiko vlade in stranke. Izrazil je zaupanje članom vlade, ki so bili pozvani v njo iz kluba. Dalje je klub izrazil željo, da je v čim tesnejšem kontaktu s člani vlade, da se tako vodilo državni posli in izvede strankin program, posebno da se rešijo muhi zakonski predlogi, tako voljni in budgetni zakon in zakon o posojilu, dalje da se izvede agrarna zakonodaja, za katero se je stranka zavzela že na strankinem kongresu samem. Klub ne odobrava članka poslanca Pavla Angelića, priobčenega v »Beogradskem Dnevniku«.

Louisa de la Ramée (Ouida):

Kneginja Vjera.

Roman.

»Tudi jaz se nameravam oženiti,« je dejal po nekaterih uvodnih frazah in se v zadregi smehljaj. »Se enkrat sem zaprosil njene roke, in rekla je »da«. Navlašč zato prihajam v Pariz, da ti to povem, sestrična.«

Vjera ga je debelo pogledala. »Fuchsia Coach?« je vprašala živahno. Mladi angleški grande je pokimal. »Lepa je, saj jo poznaš.«

»Lepa je, to je res.«
»Čemu ta ton, Vera? Vidim, da je ne maraš... Saj ni iz naših krogov. Ampak — ljubim jo — in videla boš — kako kmalu.«

Vera je molčala.

»Nobene prijazne besede nimaš zame?« je jecljal bratranec.

»Ne morem,« je odvrnila hladno.

»Ne morem reči, česar v resnici ne mislim. Smatram to partijo za veliko zmoto, ki se je boš še kesal, ako se res odločiš zanj!«

»Gotovo, odločil sem se,« je izjavil zaljubljenec. »In če hočeš, da si ostaneva prijatelja, jo boš tudi morala sprejeti kot prijateljico. Voyons, kaj imaš proti njej? Ničesar ni storila, da bi me privabila. Naoprotno, dvakrat me je odhila. Posmehovala se je mojim nemodnim klobukom. Odkrila je kakor solnčni sij.«

»Mislim, da je bolje, ako ne govori več o njej,« je rekla mrzlo. »Seveda smeš po svoji svobodni volji storiti, kar hočeš. Samo vame nikar ne sili, kako mislim jaz o tem.«

Vprašala ga je, ali ostane pri njej na obedu. »Kneza bo veselilo, da te vidi.«

»Na vsak način bi rad govoril s knezom, preden odidem iz Pariza. Mor-

da bo manj neusmiljen do mene kakor ti.«

»Mogoče, je dejala priprasto in je vzdihnila. Zdela se ji je, da se vse, vse podira okrog nje. Nikake vere ni imela več.

To je njen bratranec, šef familije, čegar prostodušnost, dobroto in poštenost je poznala, pa se hoče sedaj oženiti s — Fuchsia Coach! Bratrančev poset jo je bolesto spominjal razočaranja, ki ga je prizadela sama svoji babici.

Manj tragično je sprejela lady Dolly v Londonu veliko novice. »Sapristi, je vzkliknila, torej vendar! Kako bo besnela tvoja babica, dragi Frank! to je preimenitno. Tem Amerikankam se res vse posreči. Verjemi, še celo dvoru se bo znala prikupiti, ko postane resnična vojvodinja. Samo, da bi si bil moral vzeti bogatejša, ako si se že hotel poročiti z Amerikanko: saj več, mnogo denarja potrebuješ. Po vsem pa bi bil lahko napravil še večjo neumnost ter si vzel kako pevko ali cirkuško jahalko. Fuchsia Coach je končno vendarle dama, ki te ne izobči iz družbe.«

Mladi zaljubljenec je našel malo tolažba v teh čudno zverženih komplimentih. Ampak to so bile še najbolj do brohotne besede, ki jih je slišal od svoje rodbine in od svojih prijateljev. Lady Dolly se je zabavala nad to svatbo. Vedela je, kako mislijo o njej vsi člani Herbertove obitelji in jim je privoščila to razočaranje.

Štiri tedne pozneje se je mladi vojvoda Mulleki vključ vsem ugovorom svoje rodbine poročil z lepo Amerikanko. In izmed sorodnikov je samo njegova teta, mylady Dorothea van der Decken počastila slovesnost s svojo prisotnostjo. »Saj veste,« je govorila svojim prijateljem, »prav tako malo mi je zadeva več, kakor vsem drugim: toda nisem hotela žaliti ubogega Franka. In potem bi bil tudi lahko storil še

vse kaj hujšega. Pripeljal bi bil lahko kake plesalko ali cirkuško jahalko. Tudi to se je že zgodilo!«

Vjera Zurova je bila ogorčena, kakor da je bratrančeva poroka sramotila zanj. Poslala mu je brez vsake pripombe svoja svatbena darila. »In sedaj bo dala posekati gozde in kopati premog,« je tožila razdražena madame Nalagini.

Kneginja pa je samo skomizgnila z rameni. »Škoda gozda,« je menila, »ampak če najde premog, ji more biti vaša bratranec samo hvalen za njeno iniciativo. Mi dvigamo iz ruskih rudodajev sol in železo. Mislim, da ni nič hujšega kopati premog. Stari junaki, ki so nekoč hoteli skozi tisti gozd, bi morda danes sami dali kopati premog.«

Razvijala je nazore, a je bila v svojem mišljenju docela osamljena med svojimi. Zlasti je bilo čudno in nenavadno njeno naziranje o dobroti. Nekoga dne je rekla damam svoje okolice, ki so smatrale dobrotlost za nekaj šport: »Plešete in igrate gledališče, prirejate vožnje po korzu, kakor pravite, zato, da pomagate ubogim. Koncerte dajete za povišanje ali požar, aranžirate bezarje za epidemijo. Kaj se ne pravi to, rogati se nesreči? Ko bi bila jaz rečna, bi vam lahko odpustila vnevarnost, nikoli pa ne komedije, ki jo počenjate s čutom dobrotlosti.«

Njene lepe sestre v svetu pa je niso razumele in so se ji smejale.

Vjera pa se je naučila nele revščini od pomoči nego tudi revščino spoštovati.

Njej dobrotlost ni bila igra, marveč resno, sveto opravilo. Ko se je neke peljala v svojem vozu, je imela gniljiv doživljaj. Njeni konji so podirli mlado, petnajstletno deklico, ki je tekla preko ceste. Prinesli so jo v hotel Zurov, in Vjera je prišla sama, da ji stregla. Ko se je dekle ocvetilo, se je pokazalo, da se je pač zelo prestrašila,

drugače pa je dobila prav malenkostne psovkadbe. Smehljaje se je zahvalila kneginji in je izjavila, da bi šla rada domov. Ubogo dekletce je bilo grdo, vse pegavato, a je imelo odkrit, prikupljiv obraz. Nosila je seboj v kartonu umetne cvetlice, izgubila je mater in je stanovala pri svojem očetu. Imenovala se je Felicie Martin.

Naslednjega dne je Vjerin preprosti voz zavil v ozko, a čisto ulico v predmestju Batignoll, in kneginja Zurova je poizvedovala po stanovanju gospoda Martina. Ostavila je svoje ljudi spodaj in je šla sama v četrto nadstropje neke hiše, kjer so vsekakor stanovali boljši delavci.

»Ali smem vstopiti?« je vprašala s čistim glasom, ki je bil, kakor običajno, nekoliko otožen, a prav nič hladen.

»Dovolite mi, prosim, da poprašam po vaši hčerki. Kako je z njo? Ali ji včerajšnja nezgoda ni škodovala? Ti ruski kočijaži so tako nerodni.«

»Kakšna čast, vaša svetlost,« je odgovoril star možiček, ki je ob njenem vstopu vstal, a se ni premaknil z mesta. »Odpustite, milostiva, moja hči mi je pravila, da ste prav tako lepi kakor dobrotljivi. Zal, da se ne morem radevati nad pogledom lepega solnčnega žarka, ki je zdajle posijal v mojo sobo. Odpustite, milostiva, slep sem.«

Možiček je bil videti vesel in zadovoljen. Soba je bila čedna in prijazna. Na oknu so cvetele geranije in heliotropi.

»Da, slep sem,« je nadaljeval. »Ali ne bi sedli, milostiva kneginja? Moja hčerka je v svojem ateljeju. To bo srečna in ponosna! Včeraj je ves dan sanjerala samo o vas. Pa je tudi res pre-dobrotljiva, da prihajate tako visoko gori k nama, milostiva kneginja. Že na vašem glasu more spoznati človek vašo dobrotlo. Kakor rečeno, moja hči dela cvetlice za veletrgovino Justina. Pri-den otrok je; nikogar nimam, razen nje.

Njena mati je umrla ob njenem rojstvu. Takrat sem bil klarinetist pri Komični operi.«

»Pa morete še igrati?«

»Ne, milostiva, moja roka je hroma. Ponosil sem se v gozdu Vincennes, Strela, ki mi je uničila oči, je zadela tudi moje roko. Ampak gotovo dolgočasno milostivo kneginjo s pripovedovanjem svoje nesreče.«

»Prosim vas, pripovedujte dalje.«

»Niti na cesti nisem mogel več igrati kakor drugi slepci. Moji mali prihranki so bili hitro porabljeni, in h-kota se je rešala meni in mojemu otroku v obraz. Bil sem v obupnem položaju.«

»A zdaj se mi, da so vam sedaj vendarle zopet bolje godi?« ga je prekinila Vjera.

»Hvala Bogu,« je odgovoril stari mož. »Slišal sem nekega dne praviti o mlademu pevcu Corrézu, ki so ga angažirali za pet tisoč frankov na večer. V svojem obupu sem narekoval pismo svoji Felicie, ki je bila takrat še otrok. Odkril sem mlademu, srečnemu umetniku svojo nesrečo in ga prosil, naj se zavzame zame pri mojem prejšnjem ravnanstvu. Odpisal sem pismo, ne da bi pričakoval odgovora. Mlad je in se ne bi menil za take stvari sem si mislil. Samo prav na dnu srca mi je bila iekrica nade.«

»In?« je vprašala kneginja z zanimanjem, ki ga je celo tujec opazil v njenem glasu.

»Minila sta dva dneva in dejal sem si, da je moje pismo romalo v koš. Končno pa je prišel, milostiva, prišel je on sam: Corréze. Spoznal sem njegov glas že v veži. Taga glasu ni možno pozabiti, ko ga je človek enkrat slišal. Lahko bi bil poslal svojega tajnika, to da hotel je sam govoriti z menoj.«

Vjerine oči so se zameglele.

(Dolga priča)

Sporazum z Italijo.

MINISTER KRSTELJ GROZI Z DEMISIJO, ČE SE NE SPREJMEJO KONVENCIJE.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Uradno poročilo o včerajšnji seji ministrskega sveta ne omenja mesta zelo živahne debate o sporazumu z Italijo, odnosno o odločitvi v Rimu sklenjenih konvencij. Kolikor poročajo danes beogradski listi, je bila debata v ministrskem svetu zelo obširna in živahna. Izbrana poročila so podali vsi delegati zunanji minister dr. Ninčić o toku razgovorov z Italijani v Santi Margheriti, minister dr. Krstelj in drugi delegati pa o zaključnih pogajanjih v Rimu. Tekom debate je minister prosvete Svetozar Pribičević ostro protestiral proti konvenciji, ki naj garantira italijanskim manjšinam poljubne osnovne šole, čeprav Italija nasprotno ne daje kompaktnemu jugoslovenskemu življu absolutno nikakih pravic na polju šolstva. Splošno je ministrski svet tudi ugovarjal nekaterim do-

ločbam glede Zadra in Reke. Značilno je, da je ministrski predsednik g. Nikola Pašić sam ugovarjal nekaterim pogodbim določbam glede Zadra. Nasprotno pa je minister ver dr. Ivo Krstelj s posebnim poudarkom naglašal potrebo, da min. svet konvencije sporazuma sprejme, da se čimprej izmenja zadevne listine ter se tako doseže trajno in dobro razmerje sosedstva in na drugi strani, da se čimprej izprazni tretja cona v Dalmaciji.

Po poročilu »Novega Lista« je končno minister dr. Krstelj celo ministrskemu predsedniku zagrozil, da poda kot minister ostavko, če vlada ne sprejme konvencije sporazuma z Italijo. Minister dr. Krstelj bo o sporazumu z Italijo obširno poročal tudi demokratskemu klubu. Ministrski svet bo razpravo o sporazumu še nadaljeval. Italijanski parlament.

Italijanski parlament.

POTREBA DOGOVORA Z DRŽAVAMI V ZALEDJU. — ZBALKANIZIRANJE JUGOSLOVENOV. — LJUBLJANA PROTI TRSTU. — VLADA NAJ PREKINE POGAJANJA Z JUGOSLAVIJO. — TRŽAŠKI PROBLEM. — KONFERENCA RADI TRSTA. — ZADOVOLJIVA POGODBA.

— Rim, 16. junija. (Izv.) Glavna (taš.) je predložil poslanski zbornik resolucij, ki opozarja vlado na potrebo političnih in gospodarskih dogovorov z državami v zaledju južne Italije. Zahteva obenem odredbe v jamstvo za voljoše in carinsko obrambo nove meje. Trst trpi, potreba pa je, da se obnovi promet v pristanišču, kar ni le vprašanje tržaških meščanov, marveč je obnovno smatrati za prvovrstni element v narodnem gospodarstvu in ekspanzivnosti Italije proti Orientu. Sredi dolgega izvajanja je pozval Glavna zunanjega ministra, da mora njegova akcija stremeti za tem, da se zbalkanizira duh raznih narodov, nasledujočih habzburško monarhijo, in med temi v prvi vrsti duh Jugoslovenov. Zelenica po Soški dolini ne funkcijonira vsled proge, ki teče po Jugoslaviji v Avstrijo. Na prosti preko Ljubljane ovira obstrukcijem trgovino in promet s potniki. Ljubljanski trgovci so napovedali bojkot Italijanski trgovini in vzorčnemu semnju v Trstu. »Ali moremo po vseh za nas ponizujočih pogajanjih smatrati Jugoslavijo še za prijateljico?« Vzhodna meja se nahaja s političnega in carinskega vidika v obupnih razmerah. Vlada mora zažamčiti voljoše in carinsko obrambo nove meje. Kaj je storila v tej stvari vlada v Genovi in kaj stori v Haagu?

Dudan (taš.) se je zavzemal za varstvo Italijanov v Dalmaciji. Protestiral je proti rapalski pogodbi in vprašal, ali je res jugoslovenska vlada nasprotna izjemnim določbam za italijansko manjšino? Za-

ključil je s pozivom na vlado, da je njena dolžnost, da prekine vsa nadaljna pogajanja z Jugoslavijo in naj poda zadevno izjavo v parlamentu. Nikar pa naj z izvršenim činom ne žrtvuje materialnih in moralnih interesov italijanskega prebivalstva v Dalmaciji.

Schanzer, zunanji minister, je v odgovoru raznim poslancem prišel tudi do tržaškega problema. Upadanje prometa v Trstu so povzročile v glavnem splošne vojne razmere, jednake v vseh pristaniščih, poleg še posebnih domačih. Vlada se briga za ta težak problem in je imenovala radi tega komisijo, da se pripravijo odredbe v svrhu obnove prometa. V Genovi se je govorilo o stvari in sklenilo se je, da se skliče mala konferenca, katere se udeležijo tudi Jugoslavija. V pogodbah z raznimi državami so odredbe pristaniške olajšave v svrhu privajanja prometa v tržaško pristanišče. Glede konvencije o ribolovu, sklenjene na Brionih, se v Santi Margheriti ni nič izpremenilo. Italijanski v Dalmaciji v novih dogovorih ni bilo pozabljen. Glede šol in rabe italijanskega jezika so sklenjena potrebna jamstva. Modifikacije, ki jih zahteva Jugoslavija niso take, da bi porušile sporazum. Zato je prepričan, da prideta obe državi do definitivne ureditve, ki bo zadovoljila vsa vprašanja glede Italijanov v Dalmaciji. Pogodba odstrani vsak razlog za nezaupanje med državama in vsvari temelje za iskrene odnose, koristne obema narodoma.

Pričetek posvetovanj o Haagu.

TAJNA SEJA. — HOLLANDE PREDSEDNIK. — SESTAVA JUGOSLOVENSKE DELEGACIJE. — SESTAVA ČESKOSLOVAŠKE DELEGACIJE.

— Haag, 15. junija. (Izv.) Danes ob polu 3. popoldne je v sodni dvorani mirovne palače holandski zunanji minister Karnebeck otvoril mednarodno konferenco, ki ima nalogo razpravljati o problemih gospodarske in finančne obnove Evrope in o problemih za vzpostavitev odnosov s sovjetsko Rusijo. Stevilo vseh delegatov še ni popolnoma kompletno, ker niso še vse delegacije prispele v Haag, tako ne jugoslovenska, češkoslovaška in tudi ne francoska, ki še ni definitivno imenovana. Zelo številna je polska delegacija, ki je deloma že prišla v Haag. Anglija z dominontni vred je odposlala 40člansko delegacijo. Italijanska delegacija je prispela pod vodstvom barona Avezzana, bivšega generalnega tajnika na genovski konferenci. Otvoritev seji je francoski poslanik Benois prisostvoval le kot opazovalec. Seja je trajala samo tri četrt ure in je bila povsem formalnega značaja. Sejo je otvoril holandski zunanji minister Karnebeck s kratkim govorom, naglašujoč program in cilje konference. Izjavil je med drugim:

»Holandska vlada ima čast, da nudi delegacijam držav svojo gostoljubnost. Holandska vlada smatra za zelo koristno, da se še enkrat obnove politični in evropskega miru. Ni sedaj moja naloga določiti konferenci smernice razpravam. Delegati sami naj določijo program in pogoje, po katerih se naj prične delo. Holandska vlada upa v popolni uspeh konference.«

Karnebeck je dalje opozarjal na načelne težkoče, ki še obstajajo v mišljenju o sistemu sovjetske Rusije. Zaključil je na to svoj govor z dobrodošlico vsem navzočim delegatom. Čeprav ni Karnebeck član holandske delegacije, je bil kljub temu izvoljen za predsednika haške konference. Vsi smatralo to volitev za zelo primerno, ker vidijo v tem garancijo, da bo predsedništvo vodilo razprave popolnoma objektivno in strokovno.

— Beograd, 15. junija. (Izv.) Zunanje ministrstvo je definitivno določilo člane jugoslovenske delegacije za haško konferenco. Šefom

delegacije je imenovan londonski poslanik g. dr. Mihailo Gavrilović, za strokovnjaka v finančnih vprašanjih je imenovan dr. Bogdan Marković, upravnik Uprave fondov, in dalje dr. Strahimir Miletić, tajnik v zunanjem ministrstvu. Tajniške posle delegacije vodi tajnik londonskega poslanstva.

ČESKOSLOVAŠKA DELEGACIJA.

— Praha, 15. junija. (Izv.) Po poročilu »Češkega Slova« zastopa češkoslovaško republiko na haški konferenci pooblaščen minister, poslanik v Berlinu dr. Girs, v delegacijo je imenovan tudi češkoslovaški odpravnik poslov v Haagu, leg. svetnik dr. Fierlinger. Češkoslovaška delegacija odputuje v Haag prihodnjega nedelje.

— Praha, 15. junija. (Izv.) Kakor poročajo iz Haaga, se delegacije Jugoslavije, Rumunske in Češke republike z delegacijo Poljske republike popreje sestanejo na skupno konferenco, kjer določijo program za delo na konferenci in skupno taktiko.

Proces proti socijalnim revolucionarjem v Moskvi.

— Moskva, 11. junija. Sodne razprave proti socijalnim revolucionarjem se vršijo v največji moskovski dvorani, v domu sovjetskih strokovnih organizacij. Prvi dan se je udeležilo razprave okoli 2000 poslušalcev, med njimi mnoge znane osebnosti različnih političnih strank pod bivšim režimom. Navzoči so bili tudi skoraj vsi člani sovjetske vlade. Obtoženci so imeli v gumnicah rdečo rožo. Takoj v pričetku razprave je protestiral obtožence Sendeimann proti sestavi sodnega dvora in obtožnici ter poudaril, da je »državni pravdniki Krylenko drugače predsednik revolucionarnega tribunala. Ta protest je povzročil splošno debato med obtoženci, zagovorniki ter sodnim dvorom. Zagovorniki so napadli sistem komunističnega sodstva ter izjavili, da ne morejo priznati sodišču nepristranosti, ker so sodniki člani komunistične stranke. Za govornik Vandervelde je pripomnil, da bi bilo tako sodno postopanje v Belgiji nemogoče. Obtožnica se je prebrala komaj drugi dan in sicer po ostri medsebojni debati. Obtoženci so med drugim obtožili »motilni red« s raznimi medijci. Po kratkem odmoru je izjavil zagovornik Rosenfeld, da se smatrajo obtoženci z svojih pravicah sicer pri-

krajšani, da pa ne nameravajo preprečiti nadaljevanja procesa. Predsednik je nato izjavil, da to ni res, naker se je nadaljevalo branje obširne obtožnice.

Politične vesti.

— Vesti o demisiji dr. Žerjave. V javnosti se zopet širijo vesti, da je minister Žerjav podal svojo ostavko. Poročila nekaterih listov, da se je ministrski svet pečal z demisijo dr. Žerjave, je docela izmišljena, kakor tudi ni resnična njih vest o vzrokih morebitne njegove demisije. Kakor nam poročajo iz Beograda, je stvar taka: Demokratski klub se je v svojih zadnjih sejah bavil z rekonstrukcijo vlade. Demokrati očitajo radikalce, da so se polastili zastopništva obeh muslimanskih ministrov in da so s tem znatno spremenili razmerje moči v vladi sebi v prilog. Pri tej priliki je bil razgovor tudi o razmerah v ministrstvu za socialno politiko, kjer so vsled stalne odsotnosti titulara nastale jako nezdružne razmere. Kakor znano, je dr. Žerjav z ozirom na težko svojo bolezen že poročno podal klubu emisijo. Začetkom maja je klub odločil, da počaka z odločitvijo do definitivnega izreka zdravnikov, ki so bili takrat mišljenja, da bo dr. Žerjav mogoče najkneje s 1. julijem prevzeti zopet svoje mesto. Klub še nima avtentičnega poročila, ali se bo dr. Žerjav od tega časa vrnil ali ne. Privatne informacije se glasijo, da zdravstveno stanje ministra Žerjave še ni tako, da bi bilo računati z njegovim povratkom v Beograd že prihodnji mesec. Za slučaj, da so te informacije točne, pride vprašanje nove zasedbe ministrstva za socialno politiko v razpravo povodom spopolnitve obeh resortov, kojih titularja sta ministri Omerović (trgovina) in Vilić (nar. zdravje). Kolikor vemo, se zdravnik energično protivi vrnitvi ministra Žerjave v Beograd pred jesenjo.

— Novinarji drugod in pri nas. »Balkan« piše med drugim: Rumunski kralj Ferdinand je vzel s seboj v Beograd k poročnim svečanostim deset novinarjev iz svoje prestolnice. Vsi ti novinarji so bili na potu in v Beogradu gostje svojega suverena. V Beogradu so se prijavili z rumunskim dvornim vlakom. Tako postopajo merodajni faktorji prijateljske in zavezniške države z zastopniki svojega tiska, ker jim je zelo dobro znano, kakšnega pomena so v današnji demokratski dobi tisk in novinarji in kakšna je njih važnost v političnem in družabnem življenju. In pri nas? Naši novinarji pri svečanostih niso bili samo ignorirani »od zgoraj«, ampak tudi preostale »šikanirani od policije.« Tako piše beograjski »Balkan«. Zato, da je vse res, toda po našem skromnem mnenju je glavna krivda na novinarjih, ki si ne znajo povsod pridobiti ugleda in spoštovanja, ki ju mora imeti vsak javni duševni delavec. Sicer pa je treba razlikovati med pravimi novinarji in onimi, ki zlorabljajo ta vzvišen poklic z osebnim hlapčevstvom, in kar je najbolj žalostno, med onimi — in teh je precej — ki mislijo, da so na podlagi članstva v novinarski organizaciji res novinarji. To se pravi, duševni delavec, od katerih je odvisno javno mnenje. Ti psevdonovinarji so navadno stalni gostje v raznih krčmah in krajevo ugled pravih novinarjem. Dokler se torej ne izvrši reforma v novinarskih vrstah, bi bilo krivično zahtevati pravico »od zgoraj«. Sapienti sat.

— Vojaško službovanje južnih Tirolcev. Iz Bolcana poročajo, da bodo morali potrjeni južni Tirolci skoraj gotovo služiti pri alpskih polkih Nemški poslanci so proslili v Rimu za odgojitve nastopa vojaške službe do 1. novembra. Poslanec Nibolussi pa se je pritožil pri vladi radi previsokega številja potrjenih na južnem Tirolskem. V posameznih krajih se bo vršil še enkrat nabor v svrhu kontrole poslančeve prilozbe.

— Ludendorffovo reakcionarstvo. Nedavno smo poročali, da organizira bivši nemški general Ludendorff med svojimi monarhističnimi pristajali reakcionarno politiko proti sedanjim nemški republikli in da se v to svrhu poslužuje tudi inozemskega časopisa. Sedaj pa poročajo iz Berlina, da je postal Ludendorff tudi sotrudnik londonskega lista »Sunday Pictorial«, ki proučuje njegov članek: Nemčija mora dobiti zopet svojega cesarja. Ljalnost in disciplina sta neobhodno potrebna. Imenovani angleški list je eden onih časopisov, ki vključujejo sklenjenemu miru še vedno hujskajo proti Nemčiji. In takega lista se poslužuje bivši pruski general, ki uživa sedaj pokojnino od nemške republike, obenem pa prejema težke angleške funte za svoje reakcionarno delo!

UMAZANE AFERE IZ ČASOV DEMOKRATIZACIJE.

— Beograd, 16. junija. (Izvirno.) Na včerajšnji dopoldanski seji je anketna komisija direktije plena in volne odškodnine, ki preiskuje razne umazane afeze, sklenila da so od sedaj vse seje te komisije popolnoma tajne. V informiranih krogih najlažjašalo, da je komisija prišla na sled velikim umazaniam aferam, ki so se odigrale za časa demobilizacije v Ljubljani, Bitolju in Skoplju. V afero je zapletenih več, drugače uglednih oseb.

Gospodarstvo.

ZNIZANJE DISKONTNE MERE V LONDONU.

— London, 16. junija. (Izv.) Angleška banka je znižala diskontno mero od 4% na 3%.

AMERIKA ODOBRILA NAŠE DRŽAVNO POSOJLO.

— Beograd, 16. junija. (Izv.) Iz Novega Jorka javljajo: Ameriška vlada je odobrila posojilno pozodbo, sklenjeno med našo državo in Bleurovsko skupino za naletje posojila v znesku 100 milijonov dolarjev.

— g. Kranjska hranilnica zviša s 1. julijem t. l. obrestno mero za vse vloge od 3 odstotkov na 4 odstotke in plača sama rentni davek od obresti hranilnih vlog.

— g. Občinska hranilnica na Vrhniki je zvišala s 1. julijem 1922 obrestno mero za vse vloge od 3 odstotkov na 4 odstotke.

— g. Ljudska posojilnica v Ljubljani je zvišala s 1. julijem 1922 obrestno mero za hranilne vloge od 3 odstotkov na 4 odstotke.

— g. Uvoz naše glavne živine v Francijo. In več vprašanj interesentov glede uvoza glavne živine v Francijo se je tukajšnja trgovska in obrtniška zbornica obrnila za pojasnila na francoski konzulat v Zagrebu, od katerega je dobila sledeči odgovor: Uvoz goveda, ovce, koz in prašičev, ki so jugoslovenskega izvora, je soglasno po sklepu z dne 15. decembra 1921 dovoljen, toda samo ako so transporti naslovljeni direktno na gotove klavnice, ki so zato pooblašene. Začasno smejo sprejeti vse vrste živine klavnice v Strassburgu, Mülhausen in Marseillu, a klavnica Nancy sme sprejemati samo kostrune. Uvoz za Strassburg se ima vršiti čez carinarnico v Kehl, za Mülhausen čez ono v Neuenburgu. Transporti se odposilajo po železnici do klavnice in se odpremo z uvoznim dovoljenjem, katero se mora vrniti carinarnici v teku petih dni s spričevalom živinozdravnika, ki potrdi, da se je živina poklala. Kostruni, za katere se pri prehodu v Kehl konstatira, da so zdravi, se smejo odposlati v klavnice v Nancy. Uvoz za Marseille je dovoljen živina v sanatoriji, od koder ne sme drugam, nego samo v klavnico v Marseille in to najdalje v teku 10 dni.

— g. Tržne cene v Celju. Govedine je v splošnem dovolj, a slabše kakovosti. Cene se zadnje tedne niso veliko izpremenile. Plačuje se v mesnicah 58 — 64 K s kostmi, pri stojničarjih 44 — 52 K kg. 1 kg vampov stane 36 K, pljuča 32 K, jeter in ledje 40 K, loja 14 — 48 K. Za telatino se zahteva 60 — 64 K kg. Svinjine se prodaja v sedanjem vročem času manj. Prašičje meso stane 74 — 80 K, slanina 92 — 104 K, mast 112 K, prekajeno šunko 120 K, prekajeno meso 76 — 112 K, prekajene glave 48 K in jezik 90 — 100 K kg. Za živega kozlička se zahteva 200 — 230 K za 1 kg kostrunovega mesa 40 K. Perutnine se pojavlja vedno več na trgu, vsled česar cene nekoliko padajo. Majhni piščanci se dobijo za 40 K, večji za 50 K, kokoši za 100 — 120 K in petelin za 140 — 160 K komad. Cene pri mleku, siru, maslu in jajcih so niso izpremenile. Liter mleka stane 9 — 10 K, kg surovega masla 120 K, bohinskega sira 210 K, eno jajce 4 — 4.50 K. Z zgodnjim sadjem je trg dovolj založen. Liter orešenj stane 12 K, 1 majhen krožnik jagod 6 — 8 K, liter borovnice 7 — 8 K. Pri specerijkem blagu in pri mleviskih izdelkih so cene že delj časa precej stabilne. Kg belega kristalnega sladkorja stane 64 K, v kockah 68 K, riža 24 — 49 K, namiznega olja 96 K, bučnega 108 K, kg moka št. 00 24.80 K, št. 0 23.80 K, št. 2 22.80, ješenja 19.40 K, koruzne moke 15.40 K. Za q sladkega sene se zahteva 700 K, pol sladkega 600 K in kislega 500 K, za slamo 300 — 400 K. Zelenjave je dovolj. Kg vrohta stane 30 K, kartofola 30 K, špargljev 70 — 80 K, glavate solate 3 — 4 K, špinata 12 K, krožnik drobne solate 2 K. Gob je še vedno mnogo, vsled tega tudi cena primerna.

— g. Deset milijonov nezaposlenih. Iz Rima naznana, da znaša število nezaposlenih delavcev na vsem svetu okoli 10 milijonov. Ako se vzame, da ima vzdrževati vsak delavec povprečno dve osebi, je prizadetih po nezaposlenosti direktno okoli 30 milijonov oseb. Ako se računa na osebo na dan stroškov 1 zlati liri, dobimo vsoto 30 milijonov zlatih lir, ki so v breme vsled nezaposlenosti prizadetim državam. Leta 1919 se je izdalo za podpore nezaposlenim 5 milijard, leta 1920 se je izdalo 3 milijarde, leta 1921 pa so stroški dosegli 10 milijard in za letošnje najbrže ne bo došli 14 milijard. Da pridemo do skupne bilance o izgubah, moramo uštevatiti še odpad meze in produkcije. Prva se od premija dalje cenil lahko na 45 milijard zlatih lir, druga na 67 milijard. Ako prištejemo k denarnim izgubam fizično in moralno propadanje, pridemo do strašnih rezultatov, ki tenejo človeštvo vsled povojne nezaposlenosti.

— g. Nemška industrija v Rusiji. V Vrtislavi se je sestavil sindikat 35 tvrdk iz velike industrije v svrhu izvažanja raznovrstnega v njihove stroke spadalnege dela v Rusiji. Ustanovna ga kapitala imajo nad 1 milijardo mark. Tovarniški obratovanj a sovjetsko vlado je že podnisan. Družba bo izvajala v glavnem raznovrstno zgradbo, kanalizacije itd. Tehniške osebe bo nemško in ves material bo prihajal iz Nemčije.

— g. Italija nasproti nemški in avstrijski konkurenci v Jugoslaviji. »Piccolo della Sera« izveja, da se Nemci in Avstrijci zelo trudijo, da bi si osvojili jugoslovenski trg. Ponujajo raznovrstno blago po nizki ceni in ne zahtevajo nikakega posebnega jamstva za kredite z dolgo skadenco. Siemensovo podjetje je postalo v Jugoslaviji, brez naročila, poljedelske stroje v spremstvu specialistov. Različne nemške tvrdke ponujajo kapital in se hočejo udeležiti raznih kmetijskih in industrijskih podjetij v Jugoslaviji tudi v njihovem vodstvu. Italijanom to nič kaj ne ugaia in zato silijo listi italijanske podanike-podjetnike, da bi se pričeli bolj brigati za Jugoslavijo. Pravijo, da je treba v Jugoslaviji sedaj popraviti okoli 1000 strojev in okoli 15.000 vagonov. Treba bi okoli 1 milijarde frankov samo za železniška dela in jugoslovensko posojilo 500 milijonov dinarjev se porabi v glavnem za železnice. Jugoslovenski trg potrebuje električnega materiala, industrijskih strojev, različnih kuhinjskih predmetov, telegrafskih in telefonskih aparatov, kemičnih izdelkov, kirurških instrumentov, predmetov iz stekla, porcelana, nadalje klobukov, kap itd. Vse to bi radi Italijani oddajali v Jugoslavijo, ali doslej še niso mogli dobiti poti preko svojih državnikov do trgovske pogodbe, ki bi jim odprla uvoz svojih raznovrstnih izdelkov v jugoslovensko državo.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Petek, 16. junija: Madame Sans Gene s Putjato v ulogi Neполеона. Zadnjikrat v sezoni. Izven.

OPERA.

Petek, 16. junija: Madame Butterfly. Gostovanje kapelnika g. Lovra Matačića iz Novega Sada. Izven.

— Sentjakovski gledališki oder v Novem mestu. Sentjakovski gledališki oder iz Ljubljane gostuje v soboto dne 17. in nedeljo 18. junija v Novem mestu v Nar. domu. V soboto se igra ruska drama »Spavaj, moja deklica...«, v nedeljo pa veselogra »Gospod senator«. Začetek vselej ob pol devetih zvečer. Vstopnice se dobe v prodajalni v trgovini g. Koštrja na Glavnem trgu. Pričakujemo, da bodo Novomeščani vedeli ceniti požitnovalno kulturno delo sentjakovskega gledališkega odra in da napolnijo obokrat dvorano. Igrati sta prvovrstni in ju le, kot smo informirani, ljubljansko občinstvo sprejelo z vsem priznanjem.

— Poslovilni nastop gospe Danilove. V petek, dne 16. t. m., nastopi v naslovni vlogi komedije »Madame Sans Gene« zadnjikrat v tej sezoni gospa Danilova, ki se ta večer za dalj časa poslovila od našega občinstva, ker odputuje v Ameriko. Vsi prijatelji gledališke umetnosti jo ta večer gotovo počastno s svojim posetom, obžalujejo, da se tako odlična in za slovensko gledališče zaslužna umetnica od nas poslovila in obenem želejo da se skoro vrne v domovino.

— Dramatična šola go. Avg. Danilove je priredila v sredo zvečer na odru dramskega gledališča javno predstavo Sem Benelličevega dram. poema »Ljubezan treh kraljev«. Lotila se je kajpada pretežke naloge. Toda takoj naj konstatiramo, da nas je nastopajoča oseba zelo prijetno presenetila. Ga. Danilova se je izkazala kot mojstrska učiteljica, ki je znala iz svojih gojencev in gojenk izvesti višek izrazov nedvomno nekaterih krasnih talentov. Drama je bila prav okusno, spretno in bogato režirana; to stran predstave treba posebej pohvaliti. Igralci in igralke pa so izvajali svoje skoraj vseskozi težke psihološke naloge z globokim resničnim čustvom in agilitnostjo, da so mestoma dosegali čisto umetniški utisk. Stari kralji, ljubime kralji in ljubimka Flora so podajali prizore, ki so z lepo, razumljivo dikcijo in vročerkvno vrvoj grabili po srehi. Gdč. Zbořilova, g. Šmerkolj, g. Kumar in g. Sanein so gojenici, ki obetajo resnično mnogo. Seveda je bilo čutili včasih še preveč patosa, zapete pričenosti, tu pa tam pretiranosti. Treba le še šole in poglobitve v življenje. Predstava je žela mnogo priznanja. G. Danilovi so gojenici poklonili počteno zaslužen cvetlični koš. Pokazalo se je zopet, da imajo Slovenci igralske talente, ki so vredni najskrbnejše nege.

J. K.

Glasbeni vestnik.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes, v petek, dne 16. t. m. pevska vaja za ženski zbor ob 6., za moški zbor ob 8. zvečer. Odh. 8.

— Občni zbor Filharmonične družbe v Ljubljani se vrši v ponedeljek, dne 3. julija ob 8. zvečer v mali dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu. Dnevni red: Otvoritev po predsedniku, poročilo tajnika, poročilo flagalnika, zvišanje članarine, volitev novega odbora, volitev delegatov za občni zbor Glasbene Matice, predlog in nasveti. Odbor Filharmonične družbe v Ljubljani.

— Nova zbirka zborovskih pesmi. V založbi Glasbene Matice v Trstu je izšla zbirka 15 zborovih pesmi, ki vsebuje 6 moških zborov, 8 mešanih zborov in 1 ženski zbor. Zbirka se običajno pri Glasbeni Matici v Ljubljani. Gosposka ulica 8 ter stane brez poštnih stroškov 15 Din. Interesente, posebno pa pevška društva vabimo, da naroče zbirko po dopisnici ali pridejo osebno po njo.

Dopisi.

— Iz Dravograda nam poročajo: Tudi naš lični, dasi narodno odušeni trg Dravograd ob skrajni točki severne meje je svečano praznoval dan kraljeve poroke. Vse hiše in javna poslopja so bile okrašene z zastavami in zelenjem. Že na predvečer je bil visoko na stari gradu zapaljen velik kres, katerega je bilo videti tudi daleč preko meje v Avstrijo. Na večer, kakor tudi drugi dan, se je streljalo s topi. Domača godba, sestojeca iz samih kmetskih fantov iz bližnje vasi Trbonje, je lepo svirala budnico. Dopoldne je bila svečana služba božja, katere se je udeležilo mnogobrojno občinstvo brez razlike na stan, narodnost in spol. Navdušenje po maši ob sprevedu godbe, je bilo veliko in se je ponavljalo ves dan, posebno ob priliki koncertov.

— Iz Smartna pri Litiji nam pišejo: Dan kraljeve poroke smo proslavili prav sijajno. Vsa vas je bila okrašena z zastavami in razsvetljena. Pevsko društvo »Zvon« je napravilo bakljade in na trgu zapelo »Bože pravde«, nakar je predsednik g. Ferdo Tomažin v lepih besedah razložil zbranemu ljudstvu pomen tega dneva. Nato se je razvil obhod po vasi s petjem in živiličnicami. Po obhodu smo se zbrali v prostorih g. Slavina v prav veselo zabavo. Moški in mešani zbor »Zvon« nam je nudil mnogo lepih pesmi, vrstilo se so napitnice naši kraljici in kralju. Tako smo prigrizno praznovali zgoštvinski dan.

— Iz Stične na Dolenjskem nam pišejo: Pri nas se je pojavila svinjska bolezen — rdečica, ki ima svoje slabe posledice. Poginilo je že več prašičev. Svetujemo našim svinjorejcem, da dajo po živinskem zdravniku, ki biva v bližini St. Vida, prašiče cepiti, ker to je edino sredstvo, ki ob tej bolezni poma-

ga. — V naši občini se je imela vršiti 19. t. m. birma. Zaradi nekaj ovir se je pa ta preložila na 28. t. m., to je na Vidov dan, ko imamo že itak narodni praznik. — Narava je v lepem in bajnem razvoju. Vsa setev lepo kaže in obeta obilen sad, ako nas ne preseneti vreme. Imamo upanje na lepo in dobro leto. — Že nekaj let je bilo zaradi neugodnih vremenskih razmer le malo sadja, a letos kaže, da ga bo mnogo, česar ne bodo veselili le otroci, ampak tudi odrasli. Naše svinjovje je pobrala nemila vojna. Sedaj se nabirajo prostovoljni doneški za nova svinjovja, ki so prav potrebni.

Julijska krajina.

— Razširjen general. Tržaški komunistični »Lavoratore« je priobčil cel vrsto napadov na generala Castagniola, poveljnika tržaške divizije, v katerih se mu je očitalo skrajno grdo ravnanje s vojaštvom. General Castagniola se je čutil ujaljenega in toži sedaj omenjeni list, naglašajoč, da je zlobno »Lavoratore« pisanje naprejeno v glavnem proti armadi, katero hoče general ščititi za bodočo pred takimi napadi.

— Boj za svobodno luko v Trstu. Te dni je odšel v Rim meščanski odbor na pogovor z ministrskim predsednikom Facto o tržaški svobodni luki. Tržaški nacionalisti mislijo, da je to prvi zadovoljiv korak v akciji v prilog svobodni luki, dostavljajo pa, da nikakor ne mislijo, da je Trst že blizu doseženega svojega cilja. Pogovor z ministrskim predsednikom pomeni le prvi korak na še zelo dolgi in težavni poti, okoli katere je nabranih polno ovir. Italijanska vlada se dosledno izogiba tržaški svobodni luki in dela za prospeh Benetk, zadnje čase slasti za

ureditev plozbe med Lombardijo in Benetkami. To delo lepo napreduje, naprejeno pa je brez dvoma proti Trstu.

Mariborska porota.

ŽENA IN TAST UBIJALCA.

Pred poroto v Mariboru se je že v tretje razpravljalo uboj v Lastomeru. Antonija Zorjan je obtožena, da je ubila svojega moža Franceta, njen oče, Franc Hvalič, pa je kot tast sokriv istega dejanja. Ubili vinar Franc Zorjan je imel nesrečo v svojem zakonu. Žena mu je bila jezična in zapravljiva: vse je hotela izvléci od njunega doma na dom njenih staršev. Dne 11. okt., ko mu je hotela tja odpeljati še zadnje živinčce, je prišlo do spopada. Cela rodbina tasta Hvaliča je navalila na Zorjano, žena, namesto da bi bila pomagala njemu, je sama najbolj hujskala svoje ljudi nani. Raveča so pobili zunanjo med obema hišama na tla, kjer so ga pustili umirati. Ko so ga sosedje hoteli sesti v hišo, je dejal tast, naj ga vržejo v stranišče. Izprva sta bila uboja obdolžena oba, hči (žena) in oče (tast). Potem je skušala žena prevzeti vso krivdo nase. Pri drugi porotni razpravi se je premislila, ker je oče skušal preveč zvaliti krivdo na njo. Tako sta prišla za tretjo poroto oba kot obtožena. Tudi to pot sta si oče in hči v velikem navkrižju. Ona trdi, da je v spopadu svojega moža udarila s toriščem motike le po hrbtu, a tudi to le zato, ker je skušala moža braniti pred udarcem očeta. Hvalič taji, da bi bil on zeta udaril s motiko po glavi. Zanimivo vlogo igra 10letna rajenka, ki je opetovano drugače izpovedala in je zdaj pred poroto kot priča priznala, da se je preje lagala, ker jo je oče naučil tako govoriti. V smislu izpovedi odraslih

priča sta bila pri smrtonosnem udarcu prizadeta oba, oče dejansko še bolj kakor hči.

Društvene vesti.

— Zabavna prirediteljska društva »Seča« se vrši neprekinjeno v soboto, dne 1. julija v prostorih hotela »Tivolik«, na kar se že sedaj opozarja člani in prijatelje društva ter drugo, neprilicno zabavo ljubše ljubljansko občinstvo.

— Ljub. prostov. gas. in reš. društvo je na svojem rednem občnem zboru dne 14. maja 1922 izvolilo sledeči odbor: načelnik Janko Holan, podnačelnik Anton Kadunc, I. blagajnik Ivan Breskvar, namestnik Jakob Strgar, II. blagajnik Karel Blatnik, namestnik Iv. Frišovec, tajnik Herman Zupan, namestnik Maks Izanc, četopoveljniki: Tomaž Kavčič, Karel Strukelj in Josip Lavajnar, pobočnik Janko Vidmar. Izvoljeni odbor je vladni komisar potrdil in ga dne 13. t. m. zaobljudil. — Želimo, da novoizvoljeni odbor deluje za Ljubljano, Ljubljana pa naj ga vsestransko podpira.

— Gasilska slavnost v Rogoški Slatini. V nedeljo dne 18. junija 1922 praznuje prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Rogoški Slatini 40letnico svojega delovanja, obenem pa so vrši tudi občni zbor Gasilske župe v Rogoški Slatini. Sodeč po pripravi in po zanimanju bo to velika narodna manifestacija slovenskega gasilstva, naših starih junakov. Kakor jih je nazval g. Govekar o priliki predlaskih žrtv na ljubljanskem glavnem kolodvoru v našem listu. Slavnosti se udeležijo poleg slovenskega gasilstva tudi hrvaško in srbsko gasilstvo. Dolžnost našega zavezanega gasilstva je, da se vabijo slovenskega gasilstva odzove v čim večjem številu, ne samo, da podkreni gasilsko zavest tamošnjega dru-

štva, temveč tudi zato, da pokaže moč naših gasilskih vrst in uspeh našega organiziranega dela. Slatinskemu gasilstvu, ki je od razsula zgrajeno na narodni podlagi, pokažimo, da ni osamljeno, temveč da pripada idealni organizaciji. Jugoslovanski gasilski zvezi Ljubljana. — Rogoška Slatina, kakor Bled, kiné nabeski, nas sprejme z odprtimi rokami, zato pa, tovariši gasilci: Na noge! Gasilci.

Poizvedbe.

— Izgubila se je zlata zaplestnica, dvojnopolstena (Doppelpanzer) pri odhodu posebnega vlaka na Bled v soboto popoldne na glavnem kolodvoru ali v vlaku. — Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi pri Turku, Streliška ulica 22.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.

Odgovorni urednik:
IVAN PODRZAJ.

Poslano.*

Da bi nepoučena javnost ne mislila, da sem tudi jaz pri aferi Jadranske banke na ta ali oni način angažiran, izjavljam, da sem podal v mesecu januarju t. l., ko so v kakih aferah nikomur niti sanjalo ni, službeno izjavo na zahtevo g. Pintarja, ravnatelja Jadranske banke, njemu kot članu nadzorstvenega sveta družbe Balkan, kar je v izjavi jasno označeno, in to potem, ko se mi je zagotovilo, da se bode izjava rabila edino v poslovne svrhe.

Ljubljana, dne 16. junija 1922
Miroslav Pogorelec.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Kot skladišnik ali potnik

že vpeljan, iščem mesta. Nastop lahko takoj; jamčim resnost. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4472

Proda se po nizki ceni

zlat preizkus z briljanti in velikim rubinom, dalje 3 zlatih blavi in sto srajcev. Stanko Sever, Ljubljana, Stari trg št. 84. 4499

Postrežnica

ki bi znašla pisarno, se išče za takoj. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4498

Vajenec

za mizarstvo obrt se sprejme. Josip Zadnikar, Sp. Šiška, Kmetijska c. 295.

Posestvo z vinogradi

se proda na Dolenjskem. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4476

V najem vzamem trgovski lokal

v Ljubljani ali okolici. Naslov pove An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 4479

Išče se pošten in vesten raznašalec

proti jako ugodnim pogojem. Ponudbe sprejema Drago Beseljak, anon. zzv. Ljubljana, Sodna ul. 5. 4481

Uradnik

išče primerne službe v popoldanskem urah od 15^h—18. Ponudbe pod „Financ 4488“ do 1. julija na upravo Slovenskega Naroda. 4488

Štiri masivne spalne oprave

2 iz hrastovega, 2 iz črnobera lesa so napredni po nizki ceni. Ivan Napast, Vižmarje 76 pri Ljubljani. 4484

Knjigovodjo in blaginika

z večletno prakso sprejme posojilničar v Rušah. Plača po dogovoru. Ponudbe ustao ali pisмено na posojilnico v Rušah. 4497

Trgovski pomočnik

popolnoma vešč manufakturne stroke, se išče za takojšnji vstop. — Franc Mathelsovi nakl. Brežice ob Savi. 4493

Na hrano in stanovanje

sprejem takoj gospoda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4494

Dijak

5. razreda drž. gimnazije prost za časa poletne primarne službe. Vešč je stenografije. Naslov pove upr. Sl. Nar. 4483

Pozor, kupci!

Dve posestvi

v bližini Zidanega mosta se prodasta. Prvo s 50 orali in gozdom, sijami in z gospodarskim poslopjem. — Drugo s 40 orali in vse v dobrem stanju. Proda se po nizki ceni radi družinskih razmer. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4474

+ Potrtim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani, nepozabni soprog, oče, brat, stric, svak, gospod

FRANC NOVAK

hladni posestnik

v 48. letu svoje starosti 15. t. m., previden s sv. zakramenti v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v soboto 17. t. m. ob pol 4. popoldne iz hiše žalosti, Gradaška ulica 4 k Sv. Križu.

Naj počiva v miru!

V Ljubljani, dne 15. junija 1922.

Žalnočči ostali.

Stanovanje se zamenja

Soba, kuhinja s pritlikinami. Planinska cesta 207 (Sp. Šiška.) Poizve se pri Jožef Pavlin. 4473

Delnice.

Večjo količino delnic Ljubljanske kreditne banke, za ceno 1 K 500—prota P. Brkljačič Prezid. 4486

Očeda se v najem gostilna s koncesijo

v prometnem trgu ob železnici. Reflektira se na gostilničarja strokovnjaka, žena naj bo dobra kuharica. Ponudbe pod „Nastop takoj“ na upravo Slov. Naroda. 4478

Strojopisno ali drugo pisarniško delo

se sprejme na dom. — Ponudbe pod „Pisarniško delo 4491 na upravo Slov. Naroda. 4491

Kupim

vsako množino berovih in smrekovih krošnjah drogov, dolžina od 8 m naprej, posetani ali stoječi z navedbo rojstja. Pismene ponudbe pod „Bor 4449“ na upravo Slov. Nar. 4449

Spretni sodarji

se pod ugodnimi pogoji iščejo za takojšnji nastop v trajno delo. Pismene ponudbe na Angio-Jugoslavensko petrolejsko d. d. Zagreb, Strossmayerova ulica 6. 4460

Pletiljke

dobre izurjene, pod ugodnimi pogoji sprejem takoj. Stanovanje v hiši, drugo po dogovoru! Pletiljke G. Vajt, Kranj. 4423

Sprejem pomočnika

boljšo moč, v trgovino mehanega blaga. Pavel Kanstak. Sturje pri Ajdovščini, (Julijka Benečija). 4492

S spretnim družabnikom bi prevzela gostilno

ali sprejem mesto blaginika. Naslov pri Drago Beseljaku, an. zav., Ljubljana, Sodna ulica 5. 4470

URADNIK za lesno stroko

samostojen in uspešen delavec, dober organizator, reprezentacije zmogel, si-guren in vztrajen blaginik, dobro upravljan prodajalec v inozemstvu, zmogel francoskega, italijanskega, angleškega in nemškega jezika in govoru in pisanju, išče, opr. na prvotne reference, primarne službe. Ponudbe pod „Uradnik št. 11-232/24“ na intereklan d. d. Zagreb, Jorjeva ulica 31. Croatia. 4490

Štedilnik in motor

300 voltov, 2 HP proda Fran Mulec Selenburgova ul. 3. 4464

Sokolske potreščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi suknjo za kroj priporočila trdka. Ljubljana, Vestni trg 10. 4422

Knjigovodkinja

izurjena, večja samostojne slovenske in nemške korespondence, se sprejme. Oferte poslati pod „St. 17“ na upravn.ništvo Slovenskega Naroda. 3507

Koruzni zdrob

(šrot za kremo) K 12-50, moka sveža K 13-50, otrobi K 4-80 ima v zalogi in dostavlja v Ljubljani na dom I. & J. Rojc, Mo-te, telefon 250 4452

K 1000 nagrade

kdor mi preskrbi nemebljano ali mebljano sobo z dvema posteljama. Ponudbe pod „Mira/4451“. 4451

Ivan Magdič krojač

se priporoča za spomladansko sezono Ljubljana, Gledališka ul. 7.

Pozor pred nakupom bakrene žice!

Ker se dogajajo pri elektrarni Zagradec številne tatvine bakrene žice, prosimo, naj se ta ne kupuje od sumljivih ljudi, temveč naj se tak: ljudi takoj prijavi policiji ali orožništvu. Kdor tatu zasedi, dobi nagrado K 10.000.

Elektrarna Zagradec v Višnji gori.

Proda se:

pet vagonov lepega, sladkega rdečega hrana, pol vagona matelina surovega in 50 hl močan viski soč. Naslov pove F. Cvek, Kamnik. 4430

Mesečno sobo

za takojšnji nastop brez ot ok, oba čez dan zaposlena. Nagrada 200 Din. Ponudbe pod „Nada“, poštno ležeče. Ljubljana. 4437

Pisalni stroj

„Mercedes-2“ dobro ohranjen, se proda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4450

Uradnica

išče za takoj ali s 1. julijem nemebljano sobo proti dobremu plačilu. Ponudbe na upr. Slov. Naroda rod „Soba št. 1315/445“. 4453

Majhno, dobro idočo gostilno

iščem na račun ali v najem v mestu ali predmestju. Ponudbe pod „Dobro idoča 4474“ na upravo Slov. Naroda. 4451

Trgovska oprava

vsem inventarjem, blago po lastni ceni, se proda. Istotam se proda lovska ruksa. Vpraša se pri Ivanki Fila Škofja Loka št. 33. 4422

Dobro nagrado

dam tistemu, ki mi preskrbi mebljano obo, event. skupaj s kako gospodično ali družino za takoj. Ponudbe na naslov Anica Vrstošek, Resljeva c. 13, II.

Agilne zastopnike

sprejme pod ugodnimi pogoji glavno zastopstvo L'Union, Francoske zavarovalne družbe v Parizu. Začasna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 33. 4414

Vabilo na subskripcijo delnic tretje emisije.

Redni občni zbor d. d. „TRIGLAV“, tvornice hranil v Šmarci pri Kamniku, je dne 11. junija 1922 sklenil na predlog upravnega sveta zvišati v zmislu § 6 pravil delniško glavnico in sicer:

od 1,200.000 K na 2,000.000 K z izdajo novih 1600 delnic po 500 K nominalne vrednosti.

Razpisuje torej subskripcijo ob nastopnih pogojih: Dosedanji delničarji imajo v zmislu § 8 pravil pravico prevzeti na 3 delnice prve in druge emis. 2 delnici tretje emis. in sicer proti dokazilu o posesti delnic prve ozir. druge emisije. Kurz optiranih delnic znaša K 530, neoptiranih K 550. Poleg tega je plačati K 30 vpisnine na vsako delnico v kritje stroškov izdaje delnic. Subskripcija se vrši od 15. junija do 15. julija 1922 in sicer pri

Zadružni gospodarski banki v Ljubljani in v pisarni d. d. „Triglav“ v Šmarci.

Subskribovane delnice je v gotovini vplačati. Nove delnice participirajo na čistem dobičku od 1. januarja 1923 in se za sedaj obrestuje njihova nominalna vrednost od 31. julija do konca leta s 6 %.

Končno dodelitev pridruže si po sklepu obč. zbora upr. svet. Subskribentom, katerim ni bilo mogoče dodeliti delnic, se vrne znesek, drugim se izdajo proti vrnitvi potrdila o storjeni subskripciji delnice.

Preostanek izkupička za novo emisijo proti nominalni vrednosti pripada v zmislu § 6 po odbitku stroškov rezervnemu zakladu.

V Šmarci, v juniju 1922.

Upravni svet d. d. „TRIGLAV“ v Šmarci pri Kamniku.

Delniška glavnica:

K 20,000.000—

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezervni zakadi:

K 6,500.000—

TELEFONI št. 146. 458.

Rizalje: ESKOMPTNA.

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 1.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.